

Rather they argue logically

אלא בסברא קמיפלגי –

Overview

The conclusion of the גמרא is that both ר"ע and ריה"ג agree that אלה is an exclusion (that only if he is redeemed with אלה does he go free, however if he is not redeemed with אלה he must serve those who redeemed him), the question is whether אלה refers to קרובים (the view of ריה"ג) and it excludes אחרים (that he must serve them), or whether אלה refers to אחרים (the view of ר"ע) and it excludes קרובים (that he must serve them). תוספות resolves an apparent difficulty.

פירש בקונטרס¹ אי פשיטא לן דהאי באלה אקרובים קאי -

explained; if it would be obvious to us that this word 'באלה' (in the פסוק of² (ואם לא יגאל באלה ויצא בשנת היובל

על כרחך שעבוד דויצא בשנת היובל אחרים מישתמע כדקאמר³ רבי יוסי הגלילי⁴ -

Perforce the servitude of ויצא בשנת היובל (which indicates that [even after the redemption] he still must serve) refers to אחרים (non-relatives) as maintains ריה"ג -

משום דמצית להקשות לרבי עקיבא מידי אלא באלה כתיב⁵ -

For (otherwise) you can ask, according to ר"ע (who maintains לשעבוד) does it indeed say 'אלא באלה'. Therefore we cannot assume that all (ר"ע) agree that אלה is referring to קרובים, for then ר"ע's position would be untenable⁶ -

אלא בסברא פליגי אי האי באלה אקרובים קאי או אחרים קאי -

Rather we must say (that not all agree that אלה refers to קרובים, rather) they argue logically, whether this word באלה refers to relatives (ריה"ג), or it refers to others (non-relatives), the view of ר"ע. There is no difficulty in assuming that אלה refers to אחרים -

דהא אחרים נמי כתיב בהאי קרא⁷ -

Since אחרים are also written in this פסוק, so -

רבי יוסי סבר באלה אלו קרובים ורבי עקיבא סבר באלה אלו אחרים -

רי"ע maintains that באלה is קרובים (and he is in servitude by אחרים), while ריה"ג

¹ ד"ה אלא.

² ויקרא (בהר) כה, נד.

³ These words from ריה"ג until כדאמר ריה"ג (in the following line) do not appear in our רש"י.

⁴ The simple reading of the פסוק is ואל לא יגאל באלה, but rather through some other means (אלה), the עבד will be in servitude until יובל. Therefore if אלה refers to קרובים then the 'other means' is אחרים (and certainly not קרובים).

⁵ We cannot say that the פסוק reads that only if he is גאול באלה, will the עבד continue in servitude until יובל, for this is not the proper understanding of the פסוק (but rather the way mentioned in footnote # 4).

⁶ If אלה means קרובים, how can ר"ע maintain לשחרור ואחרים לשעבוד (since the simple reading of the פסוק is that אלה which is קרובים is לשחרור and (therefore) not-אלה (אחרים) is לשעבוד)?!

⁷ All agree that the word ונגאל (in the פסוק of ונגאל וגו' ונגאל) is referring to אחרים.

maintains that באלה are the אחרים (and he is in servitude by גאולת קרובים).

תוספות asks:

והקשה רבינו ברוך כיון דאית ליה לרבי עקיבא דהאי באלה אלו אחרים ולשחרור -
And רבינו ברוך asked since ר"ע maintains that this word 'באלה' refers to אחרים
and freedom for the עבד who is redeemed through אחרים; it is only by קרובים where the עבד is in servitude till יובל -

היכי קאמר לעיל רבי עקיבא באלה לשעבוד -

How did ר"ע state previously in the ברייתא that באלה לשעבוד (since he maintains that באלה refers to אחרים where the עבד is משוחרר (freed) -

אדרבה הוה ליה למימר באלה היינו אחרים לשחרור -

On the contrary he should have said, that by 'באלה' which are אחרים, he is freed?!

תוספות answers:

ויש לומר לדברי רבי יוסי הגלילי קאמר כלומר מה שאתה קורא באלה דהיינו קרובים לשעבוד:
And one can say that ר"ע was responding to the statement of ריה"ג, meaning this
which you (ריה"ג) call אלה which is קרובים, in my (ר"ע) opinion, in that case the עבד
goes to servitude.⁸ (However in truth ר"ע maintains that אלה means אחרים.)

Summary

When ר"ע stated באלה לשעבוד he meant that those whom ריה"ג refers to as אלה (the קרובים), there the עבד goes לשעבוד. However ר"ע himself maintains that באלה refers to אחרים (but not to קרובים).

Thinking it over

Why did ר"ע in the ברייתא choose to refer to the באלה as ריה"ג refers to it (namely קרובים);⁹ why did he not refer to it as אחרים since that is his position?!

⁸ See 'Thinking it over'

⁹ See footnote # 8.